

Ahol nem támaszkodtak a dolgozók versenyszellemére

Tudósítás a Szalámigyárból

A munkaverseny időszerű kérdéseinek megoldásához is nagy segítséget adott az SZKP XX. kongresszusa. Jökört jött ez a segítség, mert nálunk igen sok üzemen formálissá vált a verseny. A legnagyobb hiba abból adódott, hogy az üzemek vezetői és szakszervezeti bizottsága nem úgy kezelték a szocialista munkaversenyt, mint a termelés aktív emelőjét. Az évi terv teljesítése és az éves vállalások megvalósítása szempontjából ezzel a hatalmas, elevenen ható lehetőséggel keveset számoltak. Az évi vállalásokat nemegyszer úgy állították össze, hogy azok a műszaki és egyéb intézkedésekkel jól körül legyenek bástyázva és ilyenformán jól bebiztosítsák magukat, viszont nem építettek eléggé a dolgozók munkai iránti lelkesedésére, kezdeményezésére és tapasztalataira.

Az év elején

pontosan ez volt a helyzet a Szalámigyárból is. „Biztos, ami biztos!” — elgondolás alapján évi vállalásukat olyan minimálisra tervezték, hogy azt a dolgozók kezdeményezése, folyamatos, ütemes termelése és a tervszerű anyagellátás már az első két hónap után szétfeszítette. De olyan erővel, hogy a vállalás egyik-másik pontjába foglaltakat kétszeresére, sőt háromszorosára kellett emelni! A kezdeti nagy óvatosságból

tervezett önköltségsökkenést (0,2 százalék) két és fél-szeresére, az egy dolgozóra eső termelési értéket pedig kétszeresére kellett változtatni. Pedig még nem is volt ebben az esztendőben alaposan megszervezett és irányított munkaverseny!

A felszabadulásunk évfordulójára kezdeményezett verseny és az ünnepi műszak csak most kezdődött meg. Eredményei még nem mérhetők pontosan. Csanádi József elvtárs, a Szalámigyár üzemi bizottságának elnöke azonban már most úgy lája, hogy a felemelt vállalás realitás és a teljesítéséhez szükséges termelési színvonalat a dolgozók nemcsak a nagy ünnepeig, hanem azon túl is, egészen az év végéig tudják tartani.

De még ez a következtetés is elég bátorítatlan. Az üzemi vezetői és szakszervezeti bizottsága még most is a dolgozók kezdeményezése után lépked. Az évi vállalás módosításának feltételei a mostani verseny előtt már két héttel is adva voltak. Ilyenformán a szakszervezet a munkaverseny eleven hajtóerejével most sem számolt eléggé.

Könnnyen megeshet,

hogy hamarosan ismét módosítani kell a vállalásokat. Különösen akkor, ha a versenyt az SZKP XX. kongresszusa irányelvei alapján szervezik és irányítják.

Az üzemi dolgozóiban erős a szándék, a kezdeményező-készség és az akarat. Több üzemből a szakmailag kiváló dolgozók egész tömege érzi, hogy többre képes,

mint amit a vállalat tartalmaz és ezt tükrözik az ünnepi műszak alkalmára tett felajánlások is. Boldog Antal és több társa vállalták, hogy a kiváló szintet is túlteljesítik. Különösen szép a fiatalok törekvése. Török István DISZ-tag 174 százalékos teljesítményéhez még 5 százalékot vállalt. Üzemvezetője szerint ilyen jó módszerrel dolgozik, s úgy gondoljuk, hogy ha ügyes fogásait szélesebb körben is elterjeszhetné, az egész üzemrész termelése emelkedne. Gárgyán Zoltán háromtagú ifjúsági brigádjára a 160 százalékos kiváló szint 5 százalékos emelése mellett azt is magára vállalta, hogy a mellettük dolgozó két tanuló úgy betanítták, hogy felszabadulásunk ünnepéig elérjék a 100 százalékos teljesítményt és ezt a szintet azután is megtartsák.

A felemelt vállalások

tehát nemcsak hogy realitások, talán még szűkebb a dolgozók képességéhez mérve. Figyelembe kell venni, hogy a kiváló szaktudás a Szalámigyár dolgozóiban egészséges versenyszellemmel párosul és ez a versenyszellem megmozdítja őket: kezüket, gondolataikat.

Minden szakszervezeti és üzemi vezetőknek megegyezően ajánlhatjuk, hogy alaposan tanulmányozza át a XX. kongresszus munkaversenyre vonatkozó útmutatásait, mert ezeknek a tanácsoknak az alkalmazása, hasznosítása a dolgozóiban rejlő hatalmas lehetőségeket napvilágra hozza.

(—n —)

A Ságvári Endre kulturális seregszemle járási bemutatója

Vasárnap, a szegedi »Móra Ferenc« Művelődési Otthonban megkezdődött a DISZ Ságvári Endre kulturális seregszemléje. Tegyük hozzá mindjárt az elején — nem kis sikerrel. A járás külön-böző községeinek együttese olyan gazdag anyagot hoztak a bemutatóra, s ezt a gazdag anyagot olyan művészi fokon mutatták be, hogy a jelenlévő közönséget nemegyszer nyíltszíni tapsra ragadtatták.

A szőregiek

»Hófehérkéjét« a délelőtti bemutatón áhitatos csendben hallgatta a jelenlévő körül-belül 200 üttörő pajtás. A királyné és Hófehérke játéka, a kis törpék üde éneke és mozgása, a szép zene — mind hozzájárult e szép mesejáték — valóságos kis operett — nagy sikeréhez. A következő versenyen — ha sokat gyakorolják — bizonyára hasonló lesz a siker, és komoly esélyesei lesznek a kifizető osztályzatnak.

Az algyőiek

is délelőtti szerepeltek. 82 ragyogószemű üttörő állt a színpadon, amikor a függöny felgördült, s egymásután csendül fel ajkukon: üttörő induló, népdal, népdalfeldolgozás. Üde hangon, tisztán, lelkesen énekeltek a pajtások, Lakos Pál énektanár szakavatott vezetésével. Két balladát is láttunk az

algyőiektől. Nagyon tetszett Bogár Imre balladájának helyi népdalváltozata és a »Görög Ilona« gondosan kidolgozott, a maga egyszerűségében is igazán szép bemutatója. A »Sárrét« című mai falusi életünket tükröző darab előadása több gyakorlással még sok sikert érhet el, akárcsak a »Csalogató« tánc is.

A tápéiak

gazdag műsort hoztak. A 80 tagú üttörő énekkar hangjának vívőereje egyenesen csodálatos. Azonban a szövegek gondosabb csiszolására kell a jövőben törekedni. Legszébb a tápéi népdalok szövege, de az »Április négyről« szóljon az ének» című tömegdal is meggyőzően hatott. A szövegek között Vass Ilonka hangját ezután is szeretnénk nyilvánosság előtt hallani. A táncok a tápéiaktól megszokott lendülettel, a legények szép, büszke tartásával és a lányok szerényebb, lágyabb ringásával ragadta meg a nézőket.

A gyálarétek

a »Csozorgi« című színdarabbal jöttek a bemutatóra. József Attila gyermekkoráról szól ez a darab. A szereplők ügyesek, különösen a »suszter«.

Külön szeretnék szólni a népi gyermekjátékokról. Szívet-lelket gyönyörköd-

tető volt a tápéi üttörők néhány gyermekjátéka. Aki látta őket, észrevehette, mennyi lehetőség van a gyermekjátékban: van benne testnevelés, hiszen minden izom mozog, van benne dal, tánc, Művészet a javából. A Népzene Tára I. kötete sok sok gyermekjátékot közöl. Ahol már nem él a faluban — segít a Népzene Tára és segít a megyei és a járási népművelési osztály is. Tanítsuk meg gyermekeinket népi játékokat játszani, szívvel-lélekkel, az életnek örülni, s az életet szeretni. Erre mutatnak jó példát a tápéiak. Erdemes őket ezen az úton követni.

A látottak alapján nagy érdeklődéssel várjuk a »Ságvári Endre« kultúrverseny folytatását.

Waldmann József

A KMP megalakulásáig a magyar munkásmozgalom legkiemelkedőbb alakjáról és egyben kora nemzetközi munkásmozgalomának egyik legkiválóbb harcosáról emlékezzük meg ma a haladó emberiség.

Frankel Leó, a magyar munkásmozgalomnak e nagyszerű alakja a 60-as évek elején Németországba került és megismerkedett Marx tanáival és Marx hűséges tanítványává vált. A német rendőrség üldözése elől 1867-ben Franciaországba ment és ott a III. Napóleon ellen harcoló francia munkásosztály küzdelmeiből vállalt részt. A 60-as évek végét következett be életének fordulópontja: ekkor járt Londonban és személyesen is megismerkedett Marx-szal.

A francia császárság utolsó éveit voltak ezek az évek. »Párizs minden osztálya, minden rétege politizált, vitázott,

Új gépek a Szegedi Ruhagyárban

Beszélgetés közben azt mondta Szabó Sándor elvtárs, a Szegedi Ruhagyár főmérnöke: négy évet átadott ez a gyár. Aztán felébredtünk, s akkor láttuk, hogy az ország többi ruhagyára megelőzött bennünket, modernebb a technikájuk. Ezért munkához láttunk: a múlt év második felében már az ország legjobb ruhagyarává küzdöttük magunkat. S most még nagyobbat lépünk: olyan technikát vezetünk be, amely a többi ruhagyárakénál is modernebb lesz.

Újítások, találmányok

Hogyan teszik meg ezt a nagy lépést? A műszaki intézkedési terv célkitűzéseit kell sorra vennünk magyarázatul. Zsúfolt ez a terv, s a Ruhagyárban megennél is többet valósítanak meg. Ime az első példák: a tervben szerepel három varró-ventlítő (elszögöl és síma varrást végző) gép elkészítése. Egy munkás egy ilyen géppel két különböző gép és dolgozó munkáját végzi el. Ebből a gépből a három helyett ötöt készítenek. Most éppen az utolsó kettő készítésénél tartanak. Ennél a két gépnél már elérték a kétezres fordulatszámot is. Ez a gépfajta különben nemcsak egyszerű újításnak, hanem találmánynak számít. Ehhez hasonló az a nehézkonfekciós gép is, amely hasonlóképpen egyszerre két műveletet végez el. Ez a gép annak az egész teremnek a munkájában — ahol dolgozik majd — tíz százalékos termelékenység emelkedést eredményez.

Jellemző az üzemi műszaki intézkedési tervére az is, hogy még eredetileg 300 ezer forintot terveztek a különféle anyagterhelőkosszági és bérítéskedésekből, tervüket 450 ezer forintra kellett emelni utólag, mert olyan intézkedéseket sikerült hozni, amelyek nagyobb megtakarítást eredményeznek. Ilyen például a szabászoknál a hosszúterítékek alkalmazása. Aztán a maradék hasznos cikkekre való felhasználása — kötélyeknek, gyermekruhák, stb — valamint a szabászatba új, nagyteljesítményű gépek beállítása. A terv január- és február- eső részét 128 százalékra teljesítették, s valószínű, hogy a harmadik hónap eredménye sem marad az első kettő mögött.

Az ország legkorszerűbb munkaterme

Ebben a harmadik hónapban sok jelentős újítást, találmányt vezetnek be az üzemben. Ilyen például az automata szabvány-számoló gép is — Baráth Mihály elgondolása nyomán készült —, amely már majdnem teljesen kész. Kivitelezés előtt van még, a ruhaiparban először Szegeden egy felterítő-gép is. Ez a gép a szabászoknál könnyíti meg a munkát, a hosszú terítéseket, a ruhaanyagokat húzza fel a szabász-asztalokra. Baráth és Botos elvtársak elgon-

dolása alapján készült. Most szerelnék be a szabászk munkájának a megkönnyítésére egy nagyteljesítményű szalgárfűrészt is. Ugyanakkor befejezték a matricázó helyiség és az asztalok bővítését, hogy a hosszú matri-cák készítésére áttérhessenek. És még ebben a negyedévben megkezdik az automata övtartó-készítő gép üzemi gyártását. Ez nem szegedi újítás, egy budapesti üzemtől vették át. A technika fejlesztése érdekében ugyanis nemcsak a saját erejükre támaszkodnak, hanem minden, a munkát megkönnyítő, javító, gyorsabbá tevő újítást hasznosítani igyekeznek. A IV-es munkateremben majd — amelynek már megkezdtek az építését — a ruhagyártás legmodernebb technikai vívmányait találjuk meg, a lehető legnagyobb automatizálást. Ezt a termet az ország legkorszerűbb ruhagyári munkatermévé kívánják alakítani. Nagy gondot fordítanak a munkakörülményekre is: például a világítás színhatására, tudományosan meghatározott erősségére, a terem és berendezések színére. Ez a termet — amelyben majd férfi-ruhákat gyártanak — május elsejére adják át a termelésnek.

A két »mindenki« mozgalom

Az első negyedévhez hasonlóan a következő negyedév műszaki intézkedési tervét is annak a célnak rendelik alá, hogy gyá-

rukait, technikai berendezéseiket a legkorszerűbbé tegyék. A terv előkészítésében igen tevékenyen vettek részt a munkatermi műszaki tanácsok is. Ezeken a tanácsokon át a dolgozók javaslatai, elképzelései kerülnek a tervbe. Ugyanakkor a dolgozók figyelmét a legfontosabb technikai problémákra irányítják: tizenöt célfeladatot tűztek ki, amelyeknek a megoldása az üzemi technika fejlesztésében a legelőtérbe kerülést jelenti most. Hogy még nagyobb lendületet adjanak az újításoknak, az elmúlt héten egy újítási kiállítást rendeztek be a kulturális teremben, s elhatározták, hogy minden újítást 24 órán belül meg kell bírni. Ugyanakkor két mozgalmat is indítottak: a két »mindenki« mozgalmat. Egyik a »mindenki« több résztvevő tanuló, a DISZ védnökkéje alatt indult, s az a célja; hogy az üzemi dolgozó sokoldalúan képzett munkások legyenek, s az egyes árucikkekre való átfutások ne jelentsenek problémát. A másik a vállalat és a szakszervezet közös irányításával a »mindenki« újítón a saját munkahelyén és a saját gépén» mozgalom. Jelentőségüket felesleges magyarázni, hiszen az a céljuk; hogy minden dolgozót a gyár fejlesztésének részesévé tegyenek.

Ime: egy gyár felébredt, elérte és útban van, hogy megelőzze a nemrég előtte járó hasonló üzemeket.

(németh)

Előadás a romániai magyar költészetéről

A Magyar Írók Szövetsége szegedi csoportja rendezésében a TTIT klubjában tegnap este előadást tartott Diósszilágyi Ibolya nagyváradi költőnő. »A romániai magyar költészet mai helyzete« címmel. Előadásában hangsúlyozta, hogy a romániai magyar költészet mint a Román Népköltészet egyik anyanyelvi művészi megnyilvánulása, szerves kiegészítő része a romániai költészet teljes egészének.

A romániai magyar költészet célkitűzéseiben sohasem távolodik el a romániai költészet általános célkitűzéseitől, és speciális kérdéseitől. Anyanyelvi művészi területre annak a harcra, melyet országunk a költészet eszközeivel a béke megvédéséért, a szocializmus építéséért, valamint az együtt élő népek testvéri barátságáért folytat. Ezt a célt szolgálják a magyar nyelvű folyóiratok és lapok, melyek jelentős példányszámban jutnak el az olvasókhöz — mondotta Diósszilágyi Ibolya elvtársnő. Ezután részletesen elemezte a romániai magyar költészet eredményeit, s az irodalmi vitákat, melyekben aktívan részt vesznek az egyszerű olvasók nagy tömegei is.

— A romániai magyar irodalomban, mint Magyarországon is, a líra jelentkezik elsőnek, és az új formájú elbeszélő költészet csak most van kialakulóban. Ugyanez a helyzet a verses drámaival is — fejezte be előadását Diósszilágyi Ibolya.

Előadás után a szegedi írókkal baráti beszélgetést folytatott a neves nagyváradi költőnő, aki hosszabb ideje tartózkodik hazánkban, és Szegedre is többször ellátogat még.

— Móríc Zsigmond »Sári bíró« című háromfelvonásos vígjátékát mutatja be április 1-én a kübekházi Petőfi Művelődési Otthon színjátszó csoportja.

A SZEGEDI ZENEMŰVÉSZETI SZAKISKOLÁBAN tartották meg a szegedi, vásárhelyi, békéscsabai, gyulai és kecskeméti zeneiskolák növendékei Bartók-versenyüket.

A TISZASZIGETI VÖRÖS HAJNAL TSZ 500 kiló búzát adott az árvízáróslutaknak. A tsz-tagok egyenleg is gyűjtöttek. A községben az egyéni gazdák eddig 6.800 forint készpénzt és két borjút adományoztak.

EMLEKEZÉS FRANKEL LEÓRA

1844—1896

tüntetően. Minden bator szóra börtön leselkedett. Ebben a légkörben 1870 tavaszán III. Napóleon hajtóvadászatot indított az Internacionálé francia vezetői ellen, azzal az indokkal, hogy »az Internacionálé — titkos társaság, amely összeesküvést sző ellene«. Az uralkodó osztály rettegte az egyre erősödő megmozdulásoktól és igyekezett elnémítani a francia proletáriátus legjobb harcosait, akik között ott volt Frankel Leó is, az Internacionálé egyik franciaországi szervezője. Frankel roppant energiával és szenvedéllyel folytatta tevékenysége kivívta Marx elismerését, de ténykedése ugyanakkor kiváltotta a francia burzsoázia gyűlöletét is. Frankel a védottak padjára ültették. Az 1870. szeptember 4-i

1871

forradalom szabadtöltte ki a börtönből. március 18-án Franciaországban a párizsi proletáriátus kezébe vette a hatalmat, s ezzel létrejött a világon először a proletáriátus diktatúrája. Az első proletárdiktatúra örökke emlékeztetés tevékenységéből Frankel jelentékeny részt vállalt. A Párizsi Kommun idején munkát és kereskedelemügyi miniszterre neveztek ki. Az ő nevéhez fűződnék a Kommun leginkább szocialista jellegű intézkedései, amelyekről Marx és Engels, majd Lenin is elismeréssel emlékeztek meg.

Az ellenség túlereje azonban vérbefojtotta a munkások hatalmát. De Frankel sziklaszilárd hitét

nem tudta megsemmisíteni. A bukás még keményebb harcossá tette őt. »... a legyőzöttekkel még sohasem bántak el olyan dühvel és olyan állati kegyetlenséggel... ez azonban nem akadályozhat meg abban, hogy személyes szabadságunkat és életünket a proletáriátus ügyének szenteljük...« — írta.

A Párizsi Kommun bukása után Londonba ment és Marx oldalán az Internacionálé vezérkarában dolgozott. Ő irányította a londoni német munkásegyletet; állandó kapcsolatot tartott az osztrák, magyar, cseh munkásszervezetekkel és tanácsokkal látta el őket.

Frankel Leó 4 évig tartózkodott Londonban. Itt tisztázták számára a munkásszervezet legfontosabb kérdéseit. 1875-ben a Kom-

mün tapasztalataival és Marx tanításaival felvértezve — Magyarországra jött, hogy a munkásmozgalom vezetését és önálló munkáspárt megalakítását kezébe vegye.

A magyar uralkodó osztályok haragját is kivívta az egyre erősödő munkásmozgalom és annak fardadhatatlan vezetője, Frankel Leó. Koholt vádak alapján perbefogták és 2 évi börtönbüntetésre ítélték. Kiszabadulása után Ausztriában, majd Franciaországban folytatta munkáját, de a szakadatlan harc és a sok megpróbáltatás 52 éves korára teljesen tönkretette egészségét és 1896-ban, 60 évvel ezelőtt Párizsban meghalt.

Frankel Leót, a nemzetközi munkásmozgalom kiváló harcosát magának vallja a magyar munkásszervezet, az egész magyar dolgozó nép.

Székely Pál tanár.

Az árvízáróslutak megsegítéséért

A MÁV Nevelő Intézet MNDSZ-szervezete javaslatára a nevelő intézetben is gyűjtöttek az árvízáróslutak részére. A dolgozók egy-napi keresetüket ajánlották fel. Eddig 1.709 forint gyűlt össze. A tanulók körében is megkezdődött a gyűjtés.

Az Autóközlekedési Igazgatóság dolgozói elhatározták, hogy az anyagi segítség nélkül munkával segítik az árvízújtotta vidék házáinak felépítését. Az igazgatóság 42 dolgozója úgy határozott, hogy egyik vasárnap 10 óra hosszat dolgoznak az árvízújtotta területein.

Fizetésük 3,5 százalékát ajánlották fel az árvízáróslutak megsegítésére a MÁV Felépítmény Vasanyagjavító dolgozói. Bajai Rezső, Pászti Gyula, Pomázi Lajosné, Szendrei József, Halmos István fizetésüknek több mint 5 százalékát ajánlották fel.

— A Juhász Gyula Szabadegyetem irodalmi előadásorozata keretében ma este 7 órakor »Babits és Tóth Árpád« címmel Pósa Péter tanár-vezető főiskolai tanár tart előadást a Radnóti Gimnáziumban.